

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ БОТАНІЧНИЙ САД ІМЕНІ М. М. ГРИШКА
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
ІНСТИТУТ ЛУБ'ЯНИХ КУЛЬТУР НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ХОЛОДНИЙ ЯР»
КЗ СОР «КОНОТОПСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ЛЕБЕДИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА М. І. СИТЕНКА
КЗ СОР «НОВГОРОД-СІВЕРСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ГЕТЬМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК
КЗ ЯМПІЛЬСЬКА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

«Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку природничо-математичних наук та методик їх викладання»

30–31 жовтня 2025 року

Глухів – 2025

УДК 378.4 (477-21) ГНПУ:001.891-057.87(082)

М 34

Видається за рішенням ученої ради Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (протокол № 4 від 17 листопада 2025 року)

Редакційна колегія:

Мегем О. М., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри біології, здоров'я людини та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Міщенко С. В., доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Бурчак Л. В., доктор педагогічних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Чижевська Н. О., асистент кафедри біології, здоров'я людини та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

М 34 **Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку природничо-математичних наук та методик їх викладання: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Глухів, 30-31 жовтня 2025 р.).** Глухів, 2025. 788 с.

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей із актуальних проблем, методів й наукових технологій розвитку природничо-математичних наук та методик їх викладання в закладах освіти.

Матеріали будуть корисними для науковців, викладачів, вчителів, аспірантів, студентів, працівників природоохоронних організацій і всіх тих, хто цікавиться проблемами розвитку природничих наук та методик їх викладання.

Тексти тез подано в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 378.4 (477-21) ГНПУ:001.891-057.87(082)

© Автори публікацій, 2025

© Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

Секція №1

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ: СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ

Білоконь С., Алексєєва Т. Сучасний синтетичний підхід до еволюції: інтеграція молекулярних та популяційно-генетичних даних	14
Бурико О. Інтеграція QR-технологій у викладання біологічних дисциплін	19
Вогнівенко Л., Потась О. Аналіз харчування стародавнього суспільства	24
Гнатюк В. Актуальність тематики екологічних катастроф на уроках біології	31
Ківганов Д. Використання інструментів штучного інтелекту в гугл-класі для підготовки до занять студентами-біологами	38
Коленченко О. Робота з обдарованою молоддю на заняттях з біології: від теорії до практики	44
Корнєєва М. Методологічні принципи добору закріплючів стерильності для селекції високоадаптивних ЧС гібридних цукрових буряків	47
Кравець Л., Ходаніцька О. Схожість насіння цикорію залежно від глибини сівби	52
Матеюк О., Галаш Л. Інтеграція краєзнавчого матеріалу у змісті навчального предмета «Біологія» (9 клас)	56
Мороз М., Самойленко А., Чуніхіна А., Дюба Е., Коропісь С. Роль біологічних знань у розвитку сталого туризму	62
Мохер Ю., Дудукова С., Жуплатова Л. М. М. Гришко: наукова спадщина у галузі природничо-математичних наук	67
Першко І. Бета-лактамази, як дієвий фактор формування антибіотикорезистентності у патогенних бактерій	72
Рудишин С. Фундаменталізація професійної підготовки майбутніх вчителів біології у вимірах освіти для сталого розвитку	75
Сергієнко Ю. Флешкарти як інструмент розвитку ключових компетентностей на уроках біології	81
Ткачук О., Бартюк Д. Регуляція росту та розвитку рослин картоплі за дії екзогенних препаратів	85
Ходаніцька О. Вплив регуляторів росту на анатомо-морфологічні показники стебла льону	88
Чижевська Н. Використання вебресурсів на уроках біології	92
Шапарєва О. Із досвіду формування клінічного мислення студентів при вивченні медичної біології	96

Волкова Н. Зниження та нестабільність врожайності сільськогосподарських культур, спричинені змінами клімату, - загроза глобальній продовольчій безпеці	293
Галушка А., Тупицька О. Баночне консервування: якість збереження поживних речовин	296
Демченко В. Формування екологічної свідомості майбутніх фахівців лісової галузі в контексті кліматичних змін	299
Кабанець В., Міщенко С. Інтеграція агротехнічних, біологічних, хімічних методів й селекційних підходів до забезпечення фітосанітарної безпеки конопляного агроценозу	306
Качур Г., Вогнівенко Л. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку природничо-математичних наук та методик їх викладання	310
Кирилюк В., Рожі Т. Наукові та агроекологічні основи обґрунтування сівозмін для різних форм землекористування	314
Лавриненко Ю., Марченко Т., Донець А. Ефективність засобів захисту гібридів кукурудзи різних груп ФАО від ураження пухирчастою сажкою (<i>Ustilago zeae</i> (Beckm.) Unger.) за беззмінних посівів в умовах зрошення	317
Неведров М., Тупицька О. Роль вітамінів у забезпеченні росту та здоров'я риб	321
Поливаний С., Більська Ю., Кравчук А. Вплив хлормекватхлориду на морфогенез рослини родини хрестоцвіті	323
Рева С. Сучасні підходи до викладання аграрних дисциплін в умовах трансформації освіти	328
Стеценко А., Орихівська О. Сучасні біопрепарати для захисту рослин в органічному виробництві	333

Секція №6

ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ЯК ОСОБИСТИЙ, ОСВІТНІЙ І СУСПІЛЬНИЙ ФЕНОМЕН

Базика Є. Діагностика суб'єктивного благополуччя як основа психологічного здоров'я	337
Базика Є., Платова О. Ментальне здоров'я людини як особистий, освітній і суспільний феномен	342
Богущ Т., Тупицька О. Вплив антибіотиків: користь та шкода для здоров'я людини	347
Головчук Ю., Школьнікова В. Інноваційні підходи до стандартизації та управління якістю в сучасній системі охорони здоров'я	349
Дейнега М., Галаченко О. Сучасні методи аналітики у формуванні стратегій розвитку медичних кадрів	352
Довгорука Л. Здоров'я людини як особистий, освітній і суспільний феномен	356

Замрозович-Шадріна С. Проблеми збереження здоров'я студентської молоді	358
Карташова М., Галаченко О. Мотивація медичних працівників у системі формування здоров'я людини як особистісного й суспільного феномену	362
Клуног І., Тупицька О. Роль мітохондріальної ДНК у регуляції енергетичного обміну клітин	367
Ковальчук Н., Луценко О. Війна як чинник психосоціального ризику: роль освіти для сталого розвитку у формуванні життєстійкості та здоров'я	369
Кологризова Н., Платова О. Метод RAPID як інструмент формування культури ментального здоров'я	373
Курепін В. Концептуальні засади збереження здоров'я молоді	386
Лепетан І. Розвиток компетентностей менеджера охорони здоров'я у формуванні здоров'язбережувального середовища	391
Людера К., Замрозович-Шадріна С. Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів початкових класів засобами ритмічної гімнастики	395
Лютак І., Замрозович-Шадріна С. Вплив оздоровчих традицій української етнопедагогіки на фізичне виховання молодших школярів	399
Матеюк О., Лук'янчук А. Використання цифрових технологій та соціальних мереж у навчанні учнів 9 класу на уроках «Основи здоров'я»: педагогічні можливості та виклики	405
Мегем О., Тівецький О. Розвиток емоційного інтелекту підлітків як чинника запобігання шкільному булінгу: методичний аспект та практична реалізація	410
Молчанова К., Лупаренко С. Емоційний інтелект та його вплив на здоров'я людини	416
Обухова О. Розподіл поліморфізму BSM1 гена VDR залежно від тютюнопаління у хворих з ішемічним інсультом	420
Паламаренко Я. Сутність маркетингу та соціального менеджменту у розвитку бізнес консалтингу	423
Соловійова Н., Кузнецова Т., Гармаш Т. Здоров'язбережувальна освіта як основа гармонійного розвитку особистості	428
Терновенко Т. Науково-практичні студентські конференції – одна з форм роботи з обдарованою молоддю в системі підготовки майбутніх медиків	433
Торяник В., Яценко Б. Сучасні підходи до виявлення кліщів demodex spp у дерматологічних пацієнтів	436
Черневич В. Стратегії збереження психоемоційного здоров'я викладача в умовах цифровізації освіти	440
Шевченко С., Сухачова М. Дослідження впливу фотополімерних пластмас для 3D друку на твердій тканині зуба та парадонту у пацієнтів з порушенням СНЩС	444
Шейко Г. Психологічне здоров'я людини в контексті здорового способу життя	449

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2024. С. 200-202. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18275>.

5. Сухорукова А. Л., Єфімова А. М., Ізбаш В. М. Організація робочого часу та продуктивність: тайм-менеджмент для керівників та співробітників. *Scientific achievements of contemporary society : proceedings of the 3rd international scientific and practical conference (London, United Kingdom, 10-12 October 2024). London : Cognum Publishing House, 2024. Pp. 640-648.* <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20667>.

6. Іваненко В. С. Стресостійкість, як вид психологічної особистості. *Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 18-20. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12066>.*

Інна Лепетан,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та маркетингу
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

РОЗВИТОК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МЕНЕДЖЕРА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Сучасна система охорони здоров'я України перебуває в умовах глибоких реформ, спрямованих на підвищення ефективності управління, якості медичних послуг та зміцнення здоров'я населення. У цих процесах ключова роль належить менеджеру охорони здоров'я, від компетентності якого залежить не лише організація лікувально-діагностичного процесу, а й формування безпечного, комфортного та здоров'язбережувального

середовища для персоналу й пацієнтів.

В умовах зростання професійного навантаження, цифрової трансформації та соціально-економічних викликів особливого значення набуває розвиток управлінських, комунікативних, етичних та емоційно-лідерських компетентностей менеджера. Саме вони визначають його здатність створювати умови, що сприяють профілактиці професійного вигорання, підтримці психоемоційного балансу медичних працівників, формуванню корпоративної культури здоров'я та підвищенню рівня довіри пацієнтів [2, 5].

Водночас у практиці управління закладами охорони здоров'я ще недостатньо уваги приділяється інтеграції принципів здоров'язбереження в систему менеджменту. Існує потреба в розробленні науково обґрунтованих підходів до розвитку компетентностей керівників, які забезпечують гармонійне поєднання ефективності управління з гуманістичними цінностями медицини.

Компетентність менеджера охорони здоров'я – це інтегративна характеристика, що поєднує знання, уміння, навички, цінності та поведінкові прояви, які забезпечують ефективне управління медичною організацією. Вони охоплюють такі групи [1]:

- організаційно-управлінські компетентності – планування, стратегічне бачення, управління персоналом, ухвалення рішень, ресурсне забезпечення;
- аналітико-економічні – володіння інструментами оцінки ефективності, медичної статистики, фінансового аналізу та контролю якості послуг;
- комунікативні – здатність налагоджувати партнерські відносини між колективом, пацієнтами, владою, громадськістю;
- соціально-психологічні – емоційний інтелект, стресостійкість, емпатія, лідерство;
- інноваційно-цифрові – готовність до використання інформаційно-

комунікаційних технологій, аналітичних систем і телемедицини [1].

Розвиток цих компетентностей є базою для формування здоров'язбережувального середовища, оскільки від управлінських рішень менеджера залежить якість умов праці, профілактика вигорання медичних працівників і рівень безпеки пацієнтів.

Здоров'язбережувальне середовище закладу охорони здоров'я – це система умов, що забезпечують безпечну, комфортну, мотивуючу й етично обґрунтовану діяльність усіх учасників медичного процесу. Воно охоплює три складові (рис. 1).

Фізичне середовище	Безпечні умови праці, ергономічність, гігієна, належна інфраструктура
Психологічне середовище	Підтримка мікроклімату, корпоративної культури довіри, командної взаємодії
Соціально-ціннісне середовище	Дотримання етичних принципів, рівний доступ до можливостей, культура здоров'я

Рис. 1. Складові здоров'язбережувального середовища закладу охорони здоров'я

Джерело: сформовано автором

Менеджер виконує роль інтегратора цих елементів, забезпечуючи баланс між ефективністю організації та добробутом персоналу. Ефективна реалізація цього завдання потребує розвитку компетентностей у сфері здоров'язбережувального менеджменту – уміння аналізувати ризики для здоров'я, формувати корпоративні програми добробуту, організовувати психологічну підтримку, навчання та профілактику професійного вигорання.

Сучасні освітні та професійні стратегії передбачають застосування інноваційних методів навчання та підготовки менеджерів охорони здоров'я: гейміфікація та симуляційне навчання; коучинг і наставництво; міждисциплінарні освітні програми; безперервний професійний розвиток

тощо [3, 4].

Застосування цих підходів сприяє формуванню нового типу керівника – емоційно грамотного лідера, який здатен підтримувати баланс між результативністю й гуманістичними цінностями медицини.

Емоційне лідерство є одним із ключових чинників створення здорового мікроклімату в колективі. Менеджер, який володіє емоційним інтелектом, здатен: ефективно комунікувати з підлеглими, попереджати конфлікти, підтримувати мотивацію, знижувати рівень стресу в команді.

Таке лідерство сприяє не лише підвищенню продуктивності, а й зміцненню культури турботи про здоров'я – як власного, так і колективного.

Таким чином, формування здоров'язбережувального середовища у сфері охорони здоров'я неможливе без розвитку цілісної системи компетентностей менеджера – управлінських, аналітичних, комунікативних, етичних і емоційних. У сучасних умовах ці компетентності стають не лише професійним ресурсом, а й інструментом стратегічного розвитку медичних організацій. Менеджер охорони здоров'я має бути агентом змін, носієм культури здоров'я, інноватором і лідером, здатним формувати безпечне, підтримувальне й ефективне середовище, орієнтоване на добробут людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борщ В.І., Рудінська О.В. Формування професійної компетентності менеджера закладу охорони здоров'я. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2019. Т. 18. Вип. 2 (42). С. 96-104

2. Головчук Ю.О., Галаченко О.О., Ночвіна О.А., Дибчук Л.В., Мазур Г.М. Кадровий менеджмент та стратегічне планування у сфері охорони здоров'я в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.1.44>

3. Дибчук Л.В., Головчук Ю.О. Особливості формування сучасного менеджменту в медичних установах. *Актуальні проблеми якості,*

менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я: Матеріали II наук.-практ. internet-конференції з міжнародною участю, 19 січня 2024 р. С. 51-61.

4. Лепетан І.М. Інтеграція науки та практики в освітньому процесі для майбутніх менеджерів в охороні здоров'я. *Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до тенденцій розвитку українського і світового ринків праці: тези доповідей навчально-методичної конференції*, 26 лютого 2025 р., м. Вінниця, ВНМУ ім. М.І. Пирогова. С. 149-151.

5. Лепетан І.М. Сталий розвиток в охороні здоров'я. *Theoretical and applied aspects of sustainable development of Ukrainian regions: scientific monograph*. Volume 2. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2025. 502 p. С. 345-372.

Каріна Людера,
магістрантка 2 курсу,
Карпатський національний університет
ім. В. Стефаника
Світлана Замрозович-Шадріна,
д. пед. н, професор,
Карпатський національний університет
ім. В. Стефаника

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ РИТМІЧНОЇ ГІМНАСТИКИ

Сучасна початкова освіта спрямована не лише на формування предметних знань, а й на забезпечення гармонійного розвитку дитини, її фізичного, психічного та соціального здоров'я. У зв'язку з інтенсифікацією навчального процесу, перевантаженням школярів інформацією та обмеженням рухової активності зростає потреба у впровадженні здоров'язбережувальних технологій у педагогічну практику. Одним із

Електронне наукове видання

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

«Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку природничо-математичних наук та методик їх викладання»

Підп. до розповсюдження 17.11.2025.

Формат 60x84/8. Умов. друк. арк. 87,89. Зам. №3540

Облік.-вид. арк. 29,74. Папір офсетний. Гарнітура Таймс.

Видавництво Глухівського національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка

41400, м. Глухів, Сумська обл., вул. Київська, 24

тел/факс (05444) 2-33-06.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи СМв №046 від 16 червня 2014 року